

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Светла Генова Ракаджийска,
Икономически университет – Варна

за научните трудове, преподавателската и изследователската дейности на
доцент Стоян Петков Маринов, доктор по икономика, член на
катедра "Икономика и организация на туризма" при факултет
„Управление“ на Икономически университет – Варна

относно:

участие на доц. д-р Стоян Петков Маринов в конкурс за заемане на академичната длъжност "професор" в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, Професионално направление 3.9 "Туризм", научна специалност "Икономика и управление/туризм/" при Икономически университет /ИУ/- Варна на основание чл.4 от ЗРАСРБ и чл. 81 от Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ-Варна и решение на факултетния съвет на факултет „Управление“ при университета.

I. Основание за написване на становището:

1. Заповед на Ректора на ИУ-Варна № РД 06-2110/ 15.06.2015 по обявения в „Държавен вестник“, бр.28/17.04.2015 г. конкурс за определяне на научно жури;
2. Решение на първото заседание на научното жури / Протокол № 1/ от 23. 06. 2015 г.
3. Представените изискуеми документи по конкурса, обявен в Държавен вестник, бр.28/ 17.04. 2015 г. като творческа автобиография, монографичен труд по настоящия конкурс, списък и резюмета на научните публикации; справка за научните и научно- приложните приноси, справка за влиятелност/ цитирания, импакт фактор/, декларации за съавторство; справки за учебна натовареност, справка за хорариум на преподаваните учебни дисциплини, справка за ръководство на докторанти и НИД със студенти и др.; участия в проекти, завършени специализиращи курсове, проведени специализации, членства в редколегии, обществени организации и др.

II. Обобщено представяне на доц. д-р Стоян Петков Маринов

Доц. д-р Стоян Петков Маринов завършва средно образование с владеене на немски език в Немска езикова гимназия "Ернст Телман" в гр. Ловеч през 1980 г., а висше образование ОКС" магистър" в периода 1982-1987 г. в Икономически университет – Варна, специалност "Икономика и организация на туризма"/днес"Туризм"/. В периода 1982-1987 г. е редовен докторант към катедра "Икономика и организация на туризма" при ИУ. В периода от 1984 г. до 2008 г. заема поредица от длъжности в различни туристически предприятия: екскурзовод в „ТК“ Зл.пясъци”, началник отдел "Планиране" и началник отдел "Стопански спорт", в ТК "Слънчев бряг", зам. изпълнителен директор и изпълнителен директор на „Слънчев бряг"- ЕАД, изпълнителен директор на „Турекспо" – Варна. От 1992 г. започва работа като университетски преподавател в Икономически университет – Варна към катедра „Икономика и организация на туризма". Защитава докторска дисертация и получава ОНС степен „доктор по икономика" през 2007 г./ВАК, дипл.№ 31378/. Хабилитира се като доцент през 2009 г./ВАК, Свид.№ 25623/ по научната специалност "Икономика и управление/ туризм/" . В периода 2011 – 2015 г. е директор на Колеж по туризъм при Икономически университет – Варна, а от м. май 2015 г. е декан на факултет „Управление" към университета. Работи също като експерт международно сътрудничество към програма "Еразъм"и „Учене през целия живот", академичен наставник „Студентски практики", експерт-консултант по бизнес моделиране на учебна документация и др. Владее немски, английски и руски езици.

Междувременно доц. д-р Стоян Петков Маринов участва в няколко специализации и обучения в различни университети и организации в страната и чужбина / Испания, Палма де Майорка, Балеарски университет, 1993 г.; Великобритания, университетите в градовете Съри, Бормът и Манчестер 1995, 1997г. и 1998; САЩ, Лас Вегас, университет на Невада, 1996 г. ; Икономически университет, Варна, 2014 г. Участва в обученията на чуждестранни студенти от Дагестан, и Казахстан, провеждащи туристическа практика в България. Член е на редколегията на списание "Известия на Икономически университет" и на Постоянната комисия по учебна дейност към университета.

Доц. д-р Стоян Петков Маринов е широко известен на българската общественост с неговата експертно-обществена дейност като член на управителния съвет на Варненска туристическа камара, зам. председател на сдружение "Култура и туризъм на Българския Североизток", учредител и член на Контролния съвет на сдружение "Култура и туризъм на Източните Родопи", член на Консултативния и на Обществения съвети по въпросите на туризма в Община Варна, член на Съюза на екскурзоводите в България.

Преподавателската дейност на доц.д-р Стоян Петков Маринов включва четенето на лекции пред студентите на Икономически университет - Варна в ОКС "бакалавър" и ОКС "магистър", съответно с учебна натовареност за 2013/2014 г. и 2014/2015 г. значително над нормата. Той е титуляр на дисциплините "Маркетинг" и „Маркетинг в туризма” „Икономика на предприятието”, „Съвременни видове туризъм”, "Управление на туризма", "Икономика и управление на туристическото предприятие". Води семинарни занятия по дисциплините: "Пазари и маркетинг в туризма", „Мониторинг на туристическия бизнес”, "Мониторинг на международния туристически бизнес" и др. / справки за учебна натовареност/. Освен в ИУ, доц.д-р Стоян Петков Маринов е титуляр на специализиращи дисциплини в Професионално направление 3.9 "Туризм" в няколко ВУЗ в страната: Колеж по туризъм при ИУ; университет "Проф.д-р Асен Златаров" –гр. Бургас; Нов български университет/ център Варна/; Пловдивски университет "Паисий Хилендарски", филиал в гр. Кърджали; ВТУ "Св.св."Кирил и Методи"-гр.Велико Търново и Аграрен университет – гр. Пловдив. Автор и съавтор е в написването на 17 учебници и учебни помагала, с 8 от които участва в настоящия конкурс. Учебникът "Мениджмънт в туризме", написан в съавторство, е издаден в република Дагестан.

Доц. д-р Стоян Петков Маринов осъществява научно ръководство на 8 докторанти, от които двама са защитили успешно, а останалите са в процес на изпълнение на индивидуалните планове. Ръководил е дипломните разработки на повече от 200 магистри и бакалаври. Консултирал е 4 дипломанти в чужбина/ 1 във Франция, 2 в Холандия и 1 в Швейцария/.

III. Оценка на научните трудове на доц. д-р Стоян Петков Маринов

Доц. д-р Стоян Петков Маринов има 119 публикации с общ обем от 3584 страници, от които 69 самостоятелни.

В конкурса за заемане на академичната длъжност "професор" доц. д-р Стоян Петков Маринов се представя със значителен брой научни публикации, надхвърлящи законовите изисквания – общо 72, с обем от 2249 страници, от които 44 са самостоятелни, с обем от 1032 страници. Седем от заглавията са публикувани в чужбина и 7 в реферирани издания, и такива с импакт фактор. Структурата на публикациите е както следва: 11 монографии и студии, в т.ч. хабилитационен труд "Мениджмънт на туристическата дестинация" /397 с/, 15 статии, 24 научни доклади, 8 учебници и учебни помагала / 871 с./ и други – 14 броя.

Публикуваните научни трудове, включително и тези, с които авторът е участвал в национални и международни научни форуми са рецензирани и

публикувани от реномирани издателства или в реномирани научни издания, включително с импакт фактор.

Доц. д-р Стоян Петков Маринов е търсен специалист по въпросите на туризма. Той работи изключително активно като експерт, консултант, ръководител и координатор по научно-изследователски и практико-приложни международни и национални проекти. В периода 1992 -2015 г. е участвал общо в 25 проекти, 8 от които международни. Основните компетенции и научни интереси на доц. д-р Стоян Петков Маринов са в областта на управлението на туризма и на туристическата дестинация, маркетинга в туризма, конкурентоспособността и съвременните видове туризъм.

Специално внимание заслужава представеният монографичен труд "Мениджмънт на туристическата дестинация", който по наша преценка е ценен поради три причини: защото е първа, комплексна, българска публикация; защото представлява многопластов обзор на знанието по разглежданата проблематика и защото дава идеи за практическо приложение на изведените теоретични постановки. Като научен резултат трудът е издържан като идейно-целенасочено знание, логическа обвързаност на цялото съдържание, критично оценени теоретични позиции и ясно изразено авторово мнение, разбираем научен стил и език.

Монографичният труд е разгърнат на базата на 243 специализирани литературни източници от които 67 на кирилица, 129 на латиница и 47 интернет адреси. В него подробно се изяснява съдържателно-функционалната същност на туристическата дестинация като система. Основните и предметните функционално-съдържателни характеристики на мениджмънта на туристическата дестинация са разгледани подробно в отделни части на труда. Разкрива се същността на организацията за управление на туристическата дестинация и се посочват нейните възможни правни форми. Специален акцент е поставен върху въпросите на конкурентоспособността на туристическата дестинация. Предлагат се важни за теорията и практиката обобщения и изводи. Бихме посочили още, че в редица от вижданията на автора и тяхното синтезирано представяне във фигури се крият възможности за конкретизация на проблематиката до прагматично- процесуални решения, обстоятелство, което превръща труда в първоизточник за нови изследвания.

Представените научни публикации са лично дело на автора. Там където той е съавтор, неговото участие е потвърдено от разделителен протокол.

Общата констатация и оценка за научно - изследователската и публикационната дейности на доц. д-р Стоян Петков Маринов, която може да се направи на база на неговото научно творчество е, че той е последователен и задълбочен в своите изследвания, отговорен и търсещ не

само теоретически издържани и аргументирани постулати, но и възможната практическа полза от тяхното формулиране.

Справката за цитиранията включва 105 позовавания, факт, който потвърждава актуалността и публичната необходимост от съответните публикации.

IV. Научни и научно-приложни приноси в публикациите на доц. д-р Стоян Петков Маринов

Запознаването със съдържанието на представените трудове на доц.д-р Стоян Петков Маринов позволява да му се признае сериозна изследователска работа, свързана с теорията и практиката на управлението, маркетинга и конкурентоспособността в туризма, а така също и относно съвременните видове туризъм. Представените трудове в различна степен разкриват теоретичните и практико-приложни приноси на техния автор. Бихме могли да ги обобщим по следния начин:

- Разширено знание и практико-приложни идеи за ефективно и ефикасно управление на туризма, в частност на туристическа дестинация / 1.1, 6.5, 11.10, 47.21, 55.5 и др./;
- Адаптиране на маркетинговата теория за нуждите на управленския процес на туристическите организации/1.1, 8.7, 10.9, 24.13, 26.15 и др./;
- Разкриване на същността, спецификата и проявлението на съвременните видове туризъм /4.3, 8.7, 9.8, 25.14, 54.4 и др./.

Приносите в публикациите на доц.д-р Стоян Петков Маринов са добра научна база за предприемане на стратегически и/ или тактически управленски действия за решаване на различните съществуващи проблеми, съпътстващи развитието на туризма в България.

V. Бележки и препоръки

Представените научни трудове не предполагат сериозни бележки и препоръки. Те са издържани в съдържателно, методично и стилово отношение. Може да се препоръча на автора, доц. д-р Стоян Петков Маринов да фокусира вниманието си към по-нататъшно разгръщане на изследвателската работа в проблемните сфери на стратегическото и тактическото управление на туризма, в частност за България като туристическа дестинация.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. Кандидатът по настоящия конкурс за заемане на академичната длъжност” професор” доц. д-р Стоян Петков Маринов, с представения монографичен труд” Мениджмънт на туристическата дестинация” и останалите научни трудове, отговаря на всички изисквания за заемане на академичната длъжност ” префесор”, съгласно действащите нормативни документи;

2. Научните и научно-приложните приноси, които се съдържат в научната продукция на доц.д-р Стоян Петков Маринов както и осъществяваната от него активна преподавателска и експертна работа го представят като завършен, много добре подготвен преподавател и научен работник със свой принос в науката и научно-приложните решения за туризма;

3.Изхождайки от изложеното по-горе, с пълна убеденост предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат своя положителен вот и предложат на Факултетния научен съвет при факултет “Управление” на Икономически университет - Варна да избере доц. д-р Стоян Петков Маринов за заемане на академичната длъжност” професор” в областта на висше образование 3.” Социални, стопански и правни науки”, Професионално направление 3.9” Туризм” по научната специалност “Икономика и управление / туризм”.

22.08.2015
Варна

Подпис:
/ проф. д-р Св. Ракаджийска/

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

Основан на 14 май 1920 година

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ ВАРНА

ДО

Вх. №

583 / 14.08.2015

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

ПО КОНКУРСА ЗА ЗАЕМАНЕ

НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ «ПРОФЕСОР»

КЪМ КАТЕДРА «ИОТ» В ИУ-ВАРНА

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р **МАРИН Н. НЕШКОВ**,
ИУ-Варна, кат. “Икономика и организация на туризма”,
област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”,
професионално направление 3.9. «Туризм»,
научна специалност «Икономика и управление (туризм)»

по материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност “професор“
в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”,
професионално направление 3.9. «Туризм»,
научна специалност «Икономика и управление (туризм)»,

Уважаеми г-н Председател и членове на Научното жури,

Представеното становище е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ), Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ-Варна (ПУРПНСЗАД) и решението от първото заседание на научното жури по конкурса. То се основава на представените документи, които по моя преценка са в пълно съответствие с процедурните правила при провеждане на конкурси за заемане на академични длъжности в ИУ-Варна. Участвам в състава на

Научното жури по конкурса съгласно Заповед № РД 06-2110/15.06.2015 г. на Ректора на ИУ-Варна. В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник бр. 28/17.04.2015 г. и в сайта на ИУ, за нуждите на кат. “Икономика и организация на туризма” към факултет „Управление”, като единствен кандидат участва доц. д-р Стоян Петков Маринов.

1. Общо описание на научните трудове

Във връзка с участието си в конкурса за “професор” доц. д-р Стоян Маринов е представил в списъка на публикациите си, след последната процедура за придобиване на академичната длъжност «доцент» от 2009 г., общо **72 (седемдесет и две)** публикации с общ обем от **2 249 стр.**, в т.ч.:

а) монографии - 11 бр. (1 002 стр.), от които 1 (398 стр.) самостоятелна в изд. «Наука и икономика» на ИУ-Варна, по чл. 77, т. 3 и **10** в съавторство (**604 стр.** лично участие) по чл. 77, т. 4 от ПУРПНСЗАД в ИУ;

б) научни статии - 15 бр. (138 стр.), от които 11 бр. (107 стр.) самостоятелни и **4 бр. (31 стр.** лично участие) в съавторство;

в) научни доклади, отпечатани в сборници от научни конференции и други научни форуми в страната и чужбина - **24 бр. (207 стр.)**, от които **17 бр. (153 стр.)** самостоятелни и **7 бр. (54 стр.** лично участие) в съавторство;

г) публикации с методически характер за нуждите на обучението на студентите - 8 бр. учебници и учебни помагала (общо 871 стр.);

д) други самостоятелни (научно-популярни) публикации – 14 бр. (31 стр.).

Съгласно приложените справки, през п-да 2009-2015 г., **3 бр. статии (36 стр.)** са публикувани в реферирани издания, а **4 бр.** са с отбелязан импакт-фактор. Откритите цитирания на трудове на доц. Ст. Маринов са в 105 публикации. Към неговото научно портфолио ще добавя и активното му участие в ръководството и изпълнението на общо **25 проекта** след 1992 г., от които 6 международни (ръководител на 7 и експерт - в 18), а само за п-да **2009-2015 г. в 10 проекта**. Освен това той е осъществил ръководство на двама успешно защитили докторанти, а към момента е научен ръководител на още четирима. Заслужава внимание и активната негова научно-консултантска дейност, както и участието му в решаването на конкретни проблеми на туристическия бизнес в реалната стопанска практика.

Представеното общо описание на научното творчество на доц. Ст. Маринов ми дава основание да го оценя като напълно достатъчно и отговарящо на изискванията на чл. 77, т. 3 и 4 във връзка с чл. 86, ал. 2, 3 и 4 от ПУРПНСЗАД в ИУ.

2. Обща оценка на учебно-преподавателската работа

Тази част от работа на доц. д-р Стоян Маринов има съществен дял в общата му дейност като преподавател и научен работник. Тя може да се оцени и във връзка с факта, че част от научните му разработки са насочени към потребностите на съвременното обучение по туризъм. Положително оценяваме и участието му като титуляр във всички издания на учебници по водените от него дисциплини. В бакалавърска и магистърска степен той е лектор и ръководител на семинарни занятия по: «Съвременни видове туризъм», «Маркетинг в туризма», «Управление на туризма», «Пазари и маркетинг в туризма», «Мониторинг на туристическия бизнес», «Икономика и управление на туристическото предприятие» и «Мотивация и персонална кариера». Ст. Маринов участва активно и в системата на фирменото обучение, вкл. по линия на европейски програми. Освен това той активно работи със студенти като ръководител на дипломни работи и включването им в изследователски проекти. За учебните 2012/2013 и 2013/2014 г. изпълнената обща негова учебна заетост в бакалавърска степен според представената справка е над определения норматив.

За качеството на педагогическата дейност на доц. Ст. Маринов допринася и фактът, че той владее и ползва свободно немски, английски и руски език. Бил е на специализации в университетите в Манчестър, Бормът и Съри (Англия), в Невада (Лас Вегас, САЩ) и Балеарския университет (Палма де Майорка, Испания). За неговото развитие като преподавател съдейства богатата му кариера на мениджър в туризма, включително като Изпълнителен директор на ТК «Сл. бряг» (1994-1997 г.) и на «Турекспо-Варна» АД (2000-2008 г.), Директор на КТ към ИУ-Варна 2011-2015 г.) и Декан на факултет «Управление» - понастоящем.

Общата ми оценка за учебно-преподавателската дейност на доц. Ст. Маринов е, че тя покрива *всички изисквания за заемане на академичната длъжност «професор», и по-конкретно на тези по чл. 77, т. 2 във връзка с чл. 86, т. 5 от ПУРПНСЗАД в ИУ*

3. Идентифициране и оценка на научните приноси

При общата оценка на научните приноси на доц. д-р Ст. Маринов изхождам от убеждението, че той е имал изключителна възможност да прилага и свързва резултатите от своите изследвания с процеса на обучение, реалните проблеми на стопанската практика и развитието на туризма у нас. От тази позиция те могат най-общо да се определят като теоретико-методологически и практико-приложни. Съчетаването на тези две направления е

важно преимущество за кандидата за професор. По принцип приемаме представените от него в отделна справка научни приноси, които по мое мнение могат да се представят в синтезиран вид и да се оценят най-общо както следва:

1) Допълване, доразвитие и профилиране на специализираното научно знание по управление на туризма в следните по-конкретни направления: моделиране на системата на туризма на макро- и микро-равнище; управление на туристическата дестинация и моделиране на изследването и мениджмънта на нейната конкурентоспособност; развитие на методиката за разработване на стратегии и програми за развитие на туризма;

2) Развите и усъвършенстване на методиката за изследване на туристическия пазар и маркетинга в туризма, и по-конкретно на: системата от критерии и показатели за типология и анализ на видовете туристически пазари; проявлението на тенденциите на глобалния туристически пазар и конкретни емитивни и рецептивни пазари; адаптирането на маркетинговата теория за нуждите на мениджмънта в туристическите стопански организации;

3) Допълнение и доразвитие на общата теория за туризма по посока на изясняване и теоретично изследване на проявленията на съвременните видове туризъм.

Във всички представени за рецензиране трудове ясно и точно е отделено личното участие на доц д-р Стоян Маринов. По-голямата част от тях са самостоятелни разработки. Това ми дава основание да считам, че представените приноси са лично дело на автора и се отличават с висока степен на оригиналност.

4. Критични бележки и препоръки

Личните ми впечатления за д-р Стоян Маринов се градят на многогодишни професионални контакти с него. Преподавал съм му като студент, съветвал съм го в решението му за избор на професионална кариера, бил съм рецензент на дисертационния му труд, доцентурата и много негови научни публикации. През цялото това време на съвместната ми работа у мен са се утвърдили трайни положителни впечатления за неговото усърдие, компетентност, амбициозност, висок професионализъм и стремеж към самоусъвършенстване, дисциплинираност, отзивчивост, колегиалност и коректност в отношенията. По тези причини съществени критични бележки към комплексната работа на доц. д-р Ст. Маринов нямам. Основната ми препоръка към бъдещата му изследователска и педагогическа дейност е той да продължи разширяването и задълбочаването ѝ по посока на по-мощните проблеми на туристическото развитие у нас и в чужбина.

5. Заключение

Отчитайки обстоятелствата, че доц. д-р Стоян Маринов, като единствен кандидат в конкурса: притежава научната степен “доктор” и е заемал академична длъжност „доцент” над 6 години; има достатъчен обем научна продукция с открити оригинални научни, методологически и приложни приноси според изискванията на чл. 77, т. 3 и 4 във връзка с чл. 86, ал. 2-4 от ПУРПНСЗАД в ИУ, в т. ч. и публикуван самостоятелен монографичен труд; осъществява научно ръководство на докторанти и има над необходимата учебна заетост и педагогическа осигуреност по самостоятелни дисциплини считам, че той отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и ПУРПНСЗАД в ИУ за заемане на академичната длъжност «професор». Това ми дава основание с пълна убеденост, като член на НЖ, да гласувам **«ЗА»** присъждането й на **Стоян Петков Маринов** в ОВО «Социални, стопански и правни науки», ПН 3.9 „Туризм“, научна специалност „Икономика и управление“ (туризъм) и призова и останалите членове на журито да подкрепят това решение.

гр. **В а р н а**
14 август 2015 г.

(17)

РЕЦЕНЗЕНТ.....
(проф. д-р **М. Нешков**)

СТАНОВИЩЕ

От Проф. д-р Иван Гатев Марков, член на научното жури по конкурса, избрано на основание на член 4 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и член 81 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ – Варна, Решение на Факултетния съвет на Факултет Управление, (Протокол № 1 от 05.06. 2015 г.) и Заповед РД 06- 2110 /15.06. 2015 г. на Ректора на ИУ Варна, проф. д-р Пл. Илиев.

за преподавателската и научна дейност на доц. д-р Стоян Петков Маринов, участник в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по Областна висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление: 3.9. – Туризъм; Научна специалност: Икономика и управление (Туризъм); обявен в ДВ бр. 28/17.04.2015 г.

Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.9. Туризъм, към катедра „Икономика и организация на туризма“ при факултет Управление на ИУ Варна е обявен на основание член 4 от ЗРАСРБ и член 81 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ- Варна. Документи за участие в конкурса е подал само един кандидат – доц. д-р Стоян Петков Маринов. Представените от кандидата документи са на хартиен и електронен носител, в съответствие със ЗРАС.

Приложени са всички необходими и задължителни документи. Според представените документи всички нормативни и процедурни изисквания са спазени. Конкурсът е обявен в ДВ бр. 28/17.04.2015 г. След изтичането на нормативно установения срок от два месеца, със Заповед РД 06- 2110 /15.06. 2015 г. на Ректора на ИУ Варна, проф. д-р Пл. Илиев е назначено Научно жури за провеждане на конкурса. Първото заседание на същото е проведено на 23. 06. 2015 г., когато е избран председател и официални рецензенти.

Данни за кандидата

Доц. д-р Стоян Петков Маринов завършва средно образование в немска езикова гимназия “Ернст Телман” – гр. Ловеч.

Магистър по специалност “Икономика и организация на туризма” Икономически университет-Варна

Редовен докторант към катедра “Икономика и организация на туризма” в Икономически университет-Варна

Преподавател към катедра “Икономика и организация на туризма”

Преминава през всички етапи на академичната стълбица :

- 16.04. 1992 – асистент;
- 02.02. 1995 старши асистент;

- 20.11. 1998 главен асистент;
- 31.03. 2009 доцент;
- от 10.06. 2011 до 5.06.2015 – Директор на Колеж по туризъм към ИУ-Варна;
- от 5.06.2015 г. - Декан на факултет «Управление» в ИУ-Варна.

Доктор по научна специалност 05.02.18. „Икономика и управление на туризма”

Доцент по научна специалност 05.02.18. „Икономика и управление (туризъм)”

Професионалното развитие на кандидата се допълва от туристическата практика

- ТК ”Златни пясъци”, 9007 Варна, България, Туристическо обслужване, Екскурзовод;
- ТП ”Спорт и други дейности” към ТК ”Слънчев бряг”, Началник отдел “Планиране”; Началник отдел “Стопански спорт”;
- “Слънчев бряг”ЕАД , 8240 Слънчев бряг, България, Зам. изпълнителен директор по икономическата политика;
- “Слънчев бряг”ЕАД , 8240 Слънчев бряг, България, Управление на туристическа фирма -Изпълнителен директор
- “Турекспо-Варна” АД, 9000 Варна Управление на туристическа фирма -Изпълнителен директор

Обща характеристика на научните трудове

Общата публикационна дейност на доц. д-р Стоян Маринов се изразява в 119 публикации (от които 16 монографии) с общ обем 3584 страници.

За участие в конкурса доц. д-р Стоян Маринов е представил 11 монографии, 15 научни статии, 24 научни доклада и 8 учебника и учебни помагала общо 72 публикации с общ обем 2249 страници. Към документите са приложени изискваните декларации за удостоверяване на дяловете от съавторство. Представената продукция съответства изцяло на специалността, по която е обявен конкурсът. По вид, брой и обем тези публикации са представени в таблица 1

Таблица 1

ОБОБЩЕНА ТАБЛИЦА ЗА ПРЕДСТАВЕНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА НА ДОЦ. Д-Р СТОЯН МАРИНОВ

№	Вид на публикациите	Самостоятелна		В съавторство		Общо	
		Броя	Стр.	Броя	Стр.	Броя	Стр.
1.	Монографии	1	398	10	604	11	1002
2.	Студии						
3.	Научни статии	11	107	4	31	15	138
4.	Научни доклади	17	153	7	54	24	207
5.	Учебници и учебни помагала	1	343	7	528	8	871
6.	Други публикации	14	31			14	31
	Общо:	44	1032	28	1217	72	2249

Монографичният труд „Мениджмънт на туристическата дестинация”, изд. "Наука и икономика" на ИУ-Варна, 2015, 398 стр. е основен и обобщаващ научен труд в публикациите на автора. Той отговаря изцяло на изискванията на чл.77, т.3 от правилата и условията за придобиване на научна степен и заемане на академична длъжност „професор“ в ИУ – Варна.

Предмет на разработката е мениджмънтът на туристическата дестинация като фундаментална пространствена единица, която е фокусна точка на създаването на туристическия продукт и в която се проявява многообразието от измерения на туризма.

Целта на изследването според автора е да се систематизират теоретичните и практико-приложни аспекти на мениджмънта на туристическата дестинация за нейното устойчиво развитие. Интердисциплинарният характер на изследването имного добрата му теоретична подготовка дават възможност за използване на разнообразни изследователски методи.

Концептуалното начало на изследването е поставено в първа глава и се изразява в дефиниране на понятието “туристическа дестинация” в контекста на туризма, както и в изясняване на съдържателно-функционална същност на дестинацията като система. В основата на изследването авторът използва системния подход. Анализират се някои от пространствените модели на туризма.

На основата на задълбочен анализ е направен сполучлив опит за дефиниране на туристическата дестинация и разглеждането и като система. По нататък последователно се разглеждат теоретичната рамката на мениджмънта на туристическата дестинация; анализът на туристическата дестинация като основна функция на нейния мениджмънт; планирането като основна функция на мениджмънта на туристическата дестинация; маркетингът като предметна функция на мениджмънта на туристическата дестинация; развитието на продукта на туристическата дестинация; мениджмънта на качеството на туристическата дестинация; позиционирането и брандингът като задачи на мениджмънта на туристическата дестинация; използването на информационно-комуникационните технологии; организационните аспекти на мениджмънта на туристическата дестинация; систематизиране конкурентоспособността на туристическата дестинация като основен предмет и цел на мениджмънта на дестинацията.

В заключение на опитите за теоретичното изследване и практико-приложното моделиране на мениджмънта на туристическата, авторът стига до обобщаващия извод: **„че в условията на съвременния туристически пазар, конкурентоспособността на туристическата дестинация не може да се разглежда като наследство или даденост. Тя е цел на, но и резултат от мениджмънт в контекста на маркетинговата философия.”**

Публикациите на автора далеч надхвърлят изискванията на чл.77. т.4. от правилата за заемане на академична длъжност „професор“ в ИУ – Варна. Те могат да систематизирани в три основни направления,около които се обединяват професионалните интереси на автора и целите, които си поставя – изследователски, учебни и практически.

- комплексно научно-теоретично и научно-приложно изследване на проблемите на управление на туризма;
- научно-теоретично и научно-приложно изследване на туристическия пазар и на маркетинга в туризма;
- теоретично изясняване и емпирично проучване на проявяванията на съвременните видове туризъм, и конкретно:

В първото направление се анализират въпроси като:

- моделиране на системата на туризма и дефиниране на нейните елементи и функционални връзки:(от списъка публикации с N: 1.1; 6.5; 15.4; 39.13; 40.14; 55.5);
- дефиниране на туристическата дестинация в системата на туризма и изясняване на същността на мениджмънта на туристическата дестинация и на ползите от него (от списъка публикации с N: 1.1; 40.14; 44.18; 55.5, 57.5);
- концептуализиране на съдържателните аспекти на основните предметни функции на мениджмънта на туристическата дестинация;(от списъка публикации с N: 1.1; 6.5; 8.7; 11.10; 17.6; 21.10; 22.11; 37.11; 43.17; 56.6);
- теоретична обосновка на институционализирането и организационната рамка на мениджмънта на туристическата дестинация (от списъка публикации с N: 1.1; 6.5; 11.10);
- моделиране на изследването и мениджмънта на конкурентоспособността на туристическата дестинация (от списъка публикации с N: 1.1; 6.5; 47.21);
- изготвяне на методика за разработване на стратегия, план и програма за развитие на природосъобразен туризъм в защитена територия и нейното апробиране по отношение на ПП „Странджа” (от списъка публикации с N: 11.10);
- разработване на методика за анализ и оценка на конкурентоспособността на туристическа дестинация и нейното прилагане на общинско равнище – апробиране на методиката по отношение на дестинация Варна (от списъка публикации с N: 2.1; 10.9; 47.21).

Във второто направление:

- доразвитие и усъвършенстване на системата от критерии и показатели за типология и анализ на видовете туристически пазари (от списъка публикации с N: 26.15; 24.13; 45.19; 51.1);
- адаптиране на маркетинговата теория в туризма за нуждите на управленския процес в туристическата организация.(от списъка публикации с N: 1.1; 8.7; 10.9; 14.3; 17.6; 18.7; 20.9; 22.11; 28.2; 37.11; 43.17; 50.2456.6).

Във третото направление

- концептуализиране на обществено-икономическата и личностно-психологическата основа на формирането на съвременните видове туризъм (от списъка публикации с N: 15.4; 52.2; 54.4);
- систематизиране на същността, особеностите и тенденциите в развитието на основните, актуални за нашето съвремие, видове и форми на туризъм - (от списъка публикации с N: 4.3; 8.7; 9.8; 11.10; 25.14; 27.1; 30.4; 31.5; 34.8; 36.10; 38.12; 45.19; 52.2; 53.3; 54.4).

От представената справка за влиятелност се вижда чедоц. д-р Стоян Маринов има пет публикации с импакт-фактор и три публикации в реферирани издания. Открити са 105 цитирания. Тези факти потвърждават научната значимост и практическа приложимост на научната продукция на автора.

Научно-приложната дейност се допълва и от участието в национални и международни проекти. За периода 1992- 2015 г. доц. д-р Стоян Маринов участва в 25

проекта (ръководител на 7 и експерт в 18) от които 8 международни проекта.(справка CV).

В заключение ще посоча, че научното творчество на доц. д-р Стоян Маринов убедително доказателство за изграден и авторитетен изследовател в областта на управлението на туризма; туристическия пазар и на маркетинга в туризма, съвременните видове туризъм; проблемите на висшето образование по туризъм.

Учебно - преподавателска работа

Широк е спектърът на преподавателската дейност на доц. д-р Стоян Маринов. Справката за общата аудиторна натовареност (часове) показва, че учебната натовареност в бакалавърската степен на ИУ – Варна е 436 часа годишно, а в магистърската 247 часа годишно.

Титуляр на лекционни курсове в:

- **ОКС „бакалавър“ по дисциплините:** „Туристически пазари“; „Управление на туризма“; „Маркетинг в туризма“; „Мениджмънт на туристическия бизнес“; „Специализирани видове туризъм“; „Съвременни видове туризъм“; „Алтернативен туризъм“, „Икономика на туризма“, „Мениджмънт на посетителите в музеи“; „Устойчиво развитие на туризма“, „Управление на допълнителните услуги в туризма“
- **ОКС „магистър“ по дисциплините:** „Икономика и управление на туристическото предприятие“, „Мениджмънт на туристическа дестинация“, „Алтернативни видове туризъм“, „Конкурентоспособност на туристическия продукт“, „Маркетинг на услугите“, Развитие на туристическа дестинация“, „Маркетинг и реклама на културния туризъм“. Води лекционни курсове в отделение за следдипломна квалификация.

По линия да двустранните договори подготвя и води лекции на руски език по дисциплината „Мениджмънт на туризма“ за нуждите на ФГБОУ ВПО „Дагестанский государственный технический университет“, Махачкала, Дагестан; изнесени лекции пред студенти в ГККП „Мангистауски колеж по туризъм“ в гр. Актау, Казахстан.

Доц. д-р Маринов чете лекционни курсове в редица висши училища в страната в специалност „Туризъм“. Участва в обучения в туристическата практика и по международни проекти и програми. Активно участва в разработване на учебни планове и програми в ИУ и в Колежа по туризъм – Варна.

Резултат от богатата научно-изследователска и преподавателска дейност са и издадените 17 учебника и учебни помагала (самостоятелно и в съавторство), от които 1 в чужбина.

Учебната дейност се допълва и с научно ръководство и консултации на над 200 дипломанти. Научен ръководител е на 8 докторанта, от които двама са успешно защитили, а другите са в процес на обучение.

Идентифициране на научните приноси

Задълбоченият анализ на публикационата дейност на доц. д-р Маринов показва, че има съответствие между тематиката на публикациите и представената справка за научните и научно-приложните приноси. Те са резултат от задълбочената му научно - изследователска дейност, в която са постигнати научни резултати за решаване на конкретни задачи от областта на управлението на туризма, туристическия пазар и на маркетинга в туризма, съвременните видове туризъм, Освен това по тематика, възприета и използвана методология в представените изследвания, по съдържание и получени резултати, научното творчество на кандидата за професор отговарят на обявения конкурс и професионално направление. В синтезиран вид те се изразяват във:

1. **Комплексно научно-теоретично и научно-приложно изследване на проблемите на управлението на туризма.**
2. **Научно-теоретично и научно-приложно изследване на туристическия пазар и на маркетинга в туризма.**
3. **Теоретично изясняване и емпирично проучване на проявленията на съвременните видове туризъм.**

Заклучение

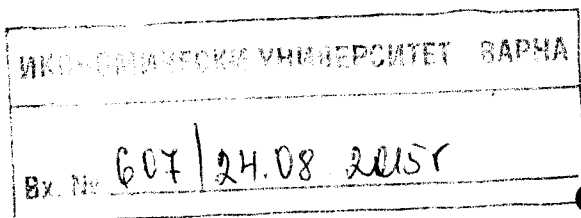
Доц. д-р Стоян Маринов е научен работник с оригинален изследователски почерк, изграден университетски преподавател с голям иновационен потенциал. Ясно изразената връзка между научни изследвания- преподавателска работа и туристическа практика го превръща в положителен модел, чрез който се постига високо качество на обучение на студентите. Всичко това ми дават основание да изразя изцяло положително отношение (ДА) по кандидатурата на доц. д-р Стоян Петков Маринов за получаване на академичната длъжност „Професор” по Професионално направление: 3.9. – Туризъм, Научна специалност: Икономика и управление (Туризъм).

10.06. 2016г
Велико Търново

.....
(проф. д-р Иван Марков)

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО
UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD
ECONOMY

СТ А Н О В И Щ Е

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.9. „Туризм“, научна специалност „Икономика и управление (туризм)“, обявен от Икономически университет – Варна.

1. Обща информация

Изготвил становището: проф. д-р Димитър Николов Тадаръков

Университет за национално и световно стопанство – София

Катедра „Икономика на туризма“

Професионално направление 3.8. „Икономика“

Научна специалност „Икономика и управление (моделиране на туристически комплекси)“

Основание за даване на становище по конкурса: Заповед № РД-06-2110/15.06.2015 г. на Ректора на Икономически университет – Варна за назначаване на Научно жури за обявения в ДВ бр. 28/17.04.2015 г. конкурс за академичната длъжност „професор“.

2. Данни за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономика и организация на туризма“ при Икономически университет – Варна към факултет „Управление“, в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.9. „Туризм“, научна специалност „Икономика и управление (туризм)“. Обявата е публикувана в Държавен вестник, брой 28/17.04.2015 г.

3. Кандидат по конкурса

Единствен кандидат по обявения конкурс за академичната длъжност „професор“ е доц. д-р **Стоян Петков Маринов** от катедра „Икономика и организация на туризма“ при Икономически университет – Варна.

4. Общо описание на представените научни трудове след последната процедура

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“, доц. д-р Стоян Маринов участва със **солидна научна продукция, с високо качество**. Съгласно приложения списък, за рецензиране са представени **72 научни публикации**, с общ обем **2249 страници**. Те са доказателство за голямата публикационна активност на кандидата.

Научните трудове за участие в конкурса, след тези за придобиване на ОНС „доктор“ и заемане на академичната длъжност „доцент“, обхващат:

- **11 монографии**, 1 самостоятелна и 10 в съавторство, с общ обем 1 002 страници;
- **15 научни статии**, 11 самостоятелни и 4 в съавторство, публикувани в специализирани научни списания с редколегия, с общ обем 138 страници;
- **24 научни доклада** от участия в международни и национални конференции, 17 самостоятелни и 7 в съавторство, с общ обем 207 страници;
- **8 учебника**, 1 самостоятелен и 7 в съавторство, с общ обем 871 страници;
- **14 други публикации** – статии с научно-популярен характер – с общ обем от 31 страници.

Представените за рецензиране научни трудове отразяват **значими проблеми** в областта на туристическия отрасъл. Публикациите могат условно да се класифицират в следните **тематични направления**:

1. **Управление на туризма** (публикации №№ 1.1; 2.1; 6.5; 8.7; 10.9; 11.10; 15.4; 17.6; 21.10; 22.11; 37.11; 39.13; 40.14; 43.17; 44.18; 47.21; 55.5; 56.6; 57.5).

2. **Туристически пазар и маркетинг в туризма** (публикации №№ 14.3; 18.7; 20.9; 28.2; 50.24; 24.13; 26.15; 45.19; 51.1).

3. **Съвременни видове туризъм** (публикации №№ 4.3; 9.8; 25.14; 27.1; 30.4; 31.5; 34.8; 36.10; 38.12; 52.2; 52.5; 54.4).

Специално внимание заслужава **монографичният труд** на доц. д-р Стоян Маринов „Мениджмънт на туристическата дестинация“. Той е посветен на въпросите за

моделирането на системата на туризма и мениджмънта на туристическата дестинация. В него кандидатът е дефинирал същността на туристическата дестинация и е обосновал необходимостта от нейното управление. Съществен интерес представляват анализа и планирането, като основни функции на мениджмънта на туристическата дестинация. Акцент е поставен върху съдържателните аспекти на тези функции, разграничени на предметен признак, а именно – маркетинга, развитието на продукта, мениджмънта на качеството, позиционирането и брандинга и използването на нови информационни технологии в развитието на дестинацията. Не са подминати и организационните аспекти на мениджмънта на туристическата дестинация и моделите за изследване на нейната конкурентоспособност.

Монографичният труд на доц. д-р Стоян Маринов представлява завършено научно изследване на значими и актуални проблеми на управлението на туризма и мениджмънта на туристическата дестинация. Формулираната цел и задачи са реализирани успешно. Публикацията представя автора като добър изследовател, който познава задълбочено теорията и практиката в изследваната област.

5. Обща оценка на учебно-преподавателската работа

Доц. д-р Стоян Маринов е редовен преподавател към катедра „Икономика и организация на туризма“ при Икономически университет – Варна от 1992 г. През периода 1992 – 2015 г. е провеждал **семинарни занятия** по дисциплините „Туристически пазари“, „Маркетинг на хотела и ресторанта“, „Специализирани видове туризъм“, „Изследователски методи в туризма“, „Маркетинг и реклама в туризма“, „Маркетингови комуникации в туризма“, „Мониторинг на туристическия бизнес“. От 2015 г. е **титуляр на лекционни курсове** в Икономически университет – Варна, Колеж по туризъм – Варна, Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, Нов Български университет - Филиал Варна, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ – Филиал „Любен Каравелов“ – Кърджали, Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, Аграрен университет – Пловдив. Преподава по **дисциплините:**

➤ **в ОКС „Бакалавър“:** „Туристически пазари“, „Управление на туризма“, „Маркетинг в туризма“, „Мениджмънт на туристическия бизнес“, „Специализирани видове туризъм“, „Съвременни видове туризъм“, „Алтернативен туризъм“, „Икономика на туризма“, „Мениджмънт на посетителите в музеи“, „Устойчиво развитие на туризма“, „Управление на допълнителните услуги в туризма“.

➤ **В ОКС „Магистър“:** „Икономика и управление на туристическото предприятие“, „Мениджмънт на туристическата дестинация“, „Алтернативни видове туризъм“, „Конкурентоспособност на туристическия продукт“, „Маркетинг на услугите“, „Развитие на туристическата дестинация“, „Маркетинг и реклама на културния туризъм“.

➤ **в следдипломна квалификация:** „Рискове при външнотърговски сделки в туризма“.

Преподаваните дисциплини са осигурени с учебници и други научни трудове на кандидата. Приложените справки за **учебната натовареност** показват, че кандидатът има пълен норматив **аудиторна и извънаудиторна заетост** в Икономически университет - Варна. За периода 2012 – 2014 г. има отработени 436 часа в ОКС „Бакалавър” и 247 часа в ОКС „Магистър”.

Доц. д-р Стоян Маринов **работи активно със студентите** от специалност „Икономика и организация на туризма“. Осъществил **енаучно ръководство** над 200 дипломни работи. **Консултира** и студенти по дипломни работи **извън страната** – 1 студент във Франция, 2-ма студента в Холандия и 1 – в Швейцария. До участието си в конкурса има **2-ма успешно защитили докторанта**, като осъществява ръководство на още 6 докторанта.

Внимание заслужава и **международната преподавателска дейност** на кандидата. Той има подготвени **лекции на руски език** по дисциплината „Мениджмънт на туризма” за нуждите на ФГБОУ ВПО „Дагестанский государственный технический университет”, Махачкала, Дагестан. Изнасял е лекции пред студенти в ГККП „Мангистауски колеж по туризъм” в гр. Актау, Казахстан. Вземал е участие в **обучения в туристическата практика и в международни проекти и програми**.

Задълбочената работа на доц. д-р Стоян Маринов се потвърждава от неговото участие в **научно-приложни разработки и проекти**. За периода 1992 – 2014 г. има участие в **25 международни и национални проекти** (ръководител на 7 и експерт и координатор в 18 проекта). Целите и дейностите на всички проекти, в които е взел участие, са пряко свързани с професионалното направление на конкурса.

От изложените по-горе факти става ясно, че доц. д-р Стоян Маринов има **богат опит в преподаването на специални учебни дисциплини**. Учебно-преподавателската му дейност се отличава с **високо професионално ниво и съвременни, интерактивни форми на преподаване**. Той използва успешно познанията си от практиката в работата със студентите, като стимулира тяхната

креативност и самостоятелност. Ползва се с голямо уважение сред колегите и студентите.

6. Идентифициране на научните приноси

В рецензираните трудове на доц. д-р Стоян Маринов се съдържат редица **постижения**, с характер на **научни приноси**, които в обобщен вид могат да се представят по следния начин:

6.1. Осъществено е дефиниране на системата на туризма, установени са нейните елементи и функционални връзки. Ясно са разграничени субектите и обектите на управление на международно, национално и местно равнище. Определено е мястото на туристическата дестинация в системата на туризма.

6.2. Изяснена е същността на мениджмънта на туристическата дестинация, като са обусловени необходимостта и ползите от него. Очертани са съдържателните аспекти на основните предметни функции на мениджмънта на туристическата дестинация. Представена е теоретична обосновка на институционализирането и организационната рамка на мениджмънта на туристическата дестинация.

6.3. Изготвена е методика за развитие на природосъобразен туризъм в защитена територия. Разработена е методика за анализ и оценка на конкурентоспособността на туристическа дестинация. Методиката е апробирана по отношение на дестинация Варна.

6.4. Доразвита и усъвършенствана е системата от критерии и показатели за диверсифициране и анализ на видовете туристически пазари. Извършена е аналитична оценка и изследване на тенденциите в развитието на глобалния туристически пазар и на съвременните емитивни и рецептивни пазари. Адаптирана е маркетинговата теория на туризма за нуждите на управленския процес в туристическото предприятие.

6.5. Изследвани са обществено-икономическите и личностно-психологическите фактори, влияещи върху формирането на съвременните видове туризъм. Систематизирани са същността, особеностите и тенденциите в развитието на актуални видове и форми на туризъм.

Научната продукция на доц. д-р Стоян Маринов съдържа безспорни научни и научно-приложни приноси. Те обогатяват съществуващите знания, способстват за разрешаването на актуални и значими проблеми и допринасят за усъвършенстване на туристическата практика.

7. Критични бележки и препоръки

Отчитайки достойнствата на представените научни трудове, задълбочената учебно-преподавателска работа и научния потенциал на кандидата, нямам критични бележки. Препоръчвам на доц. д-р Стоян Маринов, в бъдещата си изследователска работа, да отдели внимание не само на моделирането на системата на туризма, но и на моделирането на туристическата дестинация и туристическите комплекси.

8. Заключение

В заключение считам, че кандидатът в конкурса- **доц. д-р Стоян Петков Маринов** - **напълно отговаря** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Икономически университет - Варна. Той притежава **убедителни доказателства** за изследовател, с неопровержими приноси в областта на туристическата наука и практика.

Изложените неоспорими факти в настоящото становище ми дават основание с **пълна увереност** да препоръчам на уважаемото Научно жури по конкурса, обявен за нуждите на катедра „Икономика и организация на туризма“ при Икономически университет – Варна, професионално направление 3.9. „Туризм“, научна специалност „Икономика и управление (туризм)“, да избере **доц. д-р Стоян Петков Маринов** на академичната длъжност „професор“.

София

22.08.2015 г.

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

(проф. д-р Димитър Гадаръков)

